

21. ISTEN SEGÍT LEGYŐZNI A FÉLELMET

(Máté 8,23-27)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Biblia magyarázó jegyzetekkel, Budapest, 2010; Jubileumi kommentár, Budapest, 1983; Keresztyén Bibliai Lexikon I-II., Kálvin Kiadó, 2004)

„Mit féltek, ti kicsinyhitűek?” - Jézus csodái mindig messiási jelek. Céljuk nem a hit pótlása valamilyen „kézzelfogható” megtapasztalás által, hanem hitbeli döntés elé állítják az embert. A történetben sem a tanítványok csodába vetett hitét kéri rajtuk számon, amikor kicsinyhitűeknek nevezi őket, hanem azt a hitet, amely bármilyen körülmények közepette Rá tudja magát bízni.

„Majd felkelt, ráparancsolt a szelekre és a tengerre, és nagy csend lett.” – Jézus közbelépésére minden megváltozott. Parancsoló szavában megnyilvánult a Teremtőnek és a természet Urának hatalma. Szavára mind a szél, mind a tenger lecsendesedett. De nem csak a természet, a külső körülmények, hanem a tanítványok lelke is.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A félelem az egyik alapérzelem, mely arra figyelmeztet bennünket, hogy veszély közeledik. Tárgya lehet racionális és irracionális, attól függően, hogy intenzitása megegyezik-e a valódi veszéllyel, vagy túlzott félelmi reakció mutatkozik-e az adott helyzet veszélyességéhez képest. A félelem, mint érzés, már csecsemőkorban is megjelenik

Iskoláskorban a félelmek abszolút a realitás felé fordulnak (pl. közlekedési baleset, tűz, testi sérülések), a szociális félelmek felerősödnek, melyek közül a leggyakrabban a kortársak el nem fogadásától, a jelentős személyek (szülők, tanárok, fontos rokonok stb.) rosszallásától, az iskolai követelményeknek való meg nem feleléstől tartanak. A primitív félelmek, fantáziafélelmek, a sötétől való félelem, irreális vadállatoktól való félelem csökken, de ártalmatlan állatoktól továbbra is félhetnek, valamint a tömegkommunikáció által közvetített irreális szörnytől való rettegés is megjelenhet/fennmaradhat. Ebben a korban már tudatosan fogják fel a televízióban bemutatott lopásokat, rablásokat, gyilkossági eseteket vagy a mértéktelen drogfogyasztást, ezért óriási a szülők felelőssége, hogy mit engednek megnézni gyermekeiknek.

Tanulmányok mutatják, hogy a kisiskolás gyermekek egyharmada küzd állandóan felbukkanó félelmekkel. Nem véletlen, hogy az üres lakásba hazaérkező gyermek bekapcsolja a televíziót, hogy ne érezze egyedül magát, vagy felkapcsolja a lámpákat, hogy mindent jól lásson és észrevegyen.

- Itt lehet tehát elültetni a szívükbe, hogy Jézus mindig velük van. Nincsenek magukra hagyva a félelmükkel.
- Tanítsuk meg nekik, hogyan lehet megfogalmazni és imádságban mindezt elmondani Istennek. A félelmek kibeszélése már könnyebbé teszi, megnyugvást ad, hiszen van, aki velük együtt hordozza.
- Különösen is hasznos lehet, ha a hitoktató bizonyosságot tud tenni előttük. Így tapasztalatot szereznek arról, hogy bizony a felnőttek is megküzdnek a félelmeikkel, de Isten segítségével azok legyőzhetőek.

Bár a félelem olyan érzés, amit minden ember átél, vigyázzunk, ne erre fókuszáljunk csupán. Fontos, hogy a megnyugvás lehetőségét domborítsuk ki élesen. Erre szolgál az elmélyítés során az imádság, majd a feszültségoldó játék, illetve Siklós József verse.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Jézus segít legyőzni a félelmet!

Kognitív cél: Ismerjék fel, hogy Isten akkor is velünk van, amikor félünk.

Affektív cél: Gyakorolják annak a megfogalmazását, milyen érzés keríti őket hatalmába, amikor félni szoktak, és mi jelent számukra megnyugvást.

Pragmatikus cél: Indítsuk el bennük azt a szokást, hogy imádságban bízzák rá magukat Istenre a félelmeikkel.

Az óra fő része	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Ismételjük át a 299. dicséretet vagy a „Vihar tombol, zúg a szél” című éneket.</p> <p>Viharcsináló A bibliai történet ismétléséhez töltsünk meg egy tálal vagy lavórt vízzel, és tegyünk bele egy papírhajót. Adjunk minden gyereknek szívószálat. A hitoktató elbeszéli ismét a történetet. Mikor oda érkezünk, hogy vihar támadt, a szívószálakkal fújjanak a vízre, ami ettől hullámszerűen fog és a hajó hánykolódik majd rajta. Hangsúlyozzuk ki a tanítványok félelmét, és hogy egyedüli megoldásnak azt látják, ha szólnak Jézusnak. Végül Jézus szavára elül a vihar. A gyerekek abbahagyják a víz fújását, és figyeljék meg, miként csendesedik le a víz.</p> <p>Ahol ezt nem lehet megoldani, hajtogassunk a gyerekekkel papírhajót és tegyük rá kék színű plédre vagy anyagra. Guggoljanak a gyerekek a pléd köré, fogják meg a szélét és a vihar imitálásaként csináljanak a kezükkel hullámszerű mozgásokat. Óvatosan fel is emelhetik a plédet, és úgy mozgathatják.</p> <p>Beszélgessünk a gyerekekkel a tankönyv képei és feladatai segítségével</p>	<p>A történet játékos ismétlése. Vigyünk magunkkal nagyméretű szemetes zsákokat a tál alá, így megakadályozzuk, hogy vizes legyen a pad vagy a talaj. Nagy létszámú csoportnál több tálal is megtölthetünk, hogy mindenki részt vehessen lökdösés nélkül a „viharcsinálásban”.</p> <p>Anyagszükséglet: Lavór vagy tál, papírhajó, szívószálak, szemetes zsák</p> <p>Anyagszükséglet: Kék színű pléd vagy anyag Tankönyv, 52-53. oldal</p>
Feldolgozási javaslat	<p>A félelmet a gyerekek is ismerik, és gyakran küzdenek vele. Beszélgessünk velük a következő dolgokról:</p> <ul style="list-style-type: none">❖ Mitől szoktak félni? Nyugodtan felsorolhatják több félelmüket is.❖ Kitől szoktak segítséget kérni?❖ Hogyan szokta őket az a valaki megnyugtatni? Mitől érzik magukat ismét biztonságban?❖ Mindig tud az a valaki segíteni? Mi szokott történni, ha nincs a közelükben senki?	<p>A kérdések lehetőséget adnak arra, hogy a gyerekek megnyílhassanak, feltárhassák félelmeiket. Egyben lehetőséget ad, hogy a megfogalmazott cél felé terelje a gyermekeket. Terítsünk a földre kék színű plédet, tegyünk rá barna takarót (hajó) és ebben beszéljünk.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Jézus mindig velük van, bármikor tud segíteni, ha kérjük. Nem csak a természet erői nyugodtak le Jézus szavára, hanem a tanítványok is. Őket is szeretné megnyugtatni. ❖ Jó, ha a hitoktató is bizonyosságot tud tenni, hogyan nyugtatta meg őt Jézus, amikor valami miatt félelmet érzett. <p>Hajtogassunk a gyerekekkel papírhajót. (Ha a ráhangolódásban a „száraz” vihart játszottuk, használhatjuk azokat a hajókat.) Rajzolják rá a félelmüket. Adjuk át őket imádságban Istennek és vessük a tenger fenekére őket. (Tegyék őket a pléd alá.)</p> <p>Nagy szél fúj A körben egy játékoson kívül mindenkinek van széke. Ő a nagy szél, és akire „ráfúj”, annak mozdulnia kell. Azt mondja: „Nagy szél fúj mindazokra, akik...” és hozzá kell tenni a meghatározást, például „fekete nadrágot viselnek”, vagy „mindenkire, akinek két füle van”. Akire illik a meghatározás, annak fel kell állnia, és helyet kell cserélnie valakivel. Senki nem ülhet vissza ugyanarra a székre, amelyikről felállt és a mellette levőre sem illik ülni. Ha azt mondja a játékos, hogy „hurrikán”, akkor mindenkinek helyet kell cserélnie. Az általános felfordulásban az állva maradt játékosnak meg kell próbálnia helyet találni magának, s aki állva marad, az lesz a következő "nagy szél". Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy nemcsak külső tulajdonságok szerepelhetnek meghatározásként. Azokra is fújjon a szél, akik pl. félnek a sötétben, a kutyáktól, már nem félnek a pókoktól, stb. Vigyázni kell a testi épségére!</p> <p>Aranymondás: „<i>Ne félj, mert én veled vagyok.</i>” Ézsaiás 43,5</p>	<p>Anyagszükséglet: kék és barna színű pléd</p> <p>Az imádság és a hozzá kapcsolódó tevékenység lehetőséget teremt a megnyugvás megtapasztalására. Anyagszükséglet: papír, kék színű pléd Feszültségoldó játék. A játéknál elegendő hely szükséges a mozgáshoz és székek.</p> <p>Váltakozó hangerőséggel ismételjük az aranymondást.</p>
<p>Munkáltatás</p>	<p>Munkafüzet feladatai Kézműves munka: Előre elkészített kép nappal, esővel, szivárvánnyal, templommal, iskolával, házakkal. Mindenki rajzolja rá magát.</p> <p>A hozzá megtanítható vers: <i>Siklós József: Boldog tudás</i> Tudom, Jézus szeret engem,</p>	<p>Munkafüzet, 1-3 feladat. Nagyméretű papíron előre készítsük el a képet. Annak a rögzítése történik ez által, hogy bárhová is rajzolja magát, vagyis bárhol is van, Isten mindig vele van. Ezt a célt szolgálja a vers megtanulása is.</p>

	<p>éjjel-nappal vigyáz rám, szeme bajban is fölöttem, mint esőben szivárvány. Nem félek hát, boldog vagyok, Jézust én is szeretem, templomban és iskolában, s otthon is Ő van velem.</p>	
Házi feladat	Munkafüzet feladatai	Munkafüzet, 4. feladat.

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Tengeren hánykolódó hajó

<http://gyerekoldal.reformatus.hu>

/honlapok/otlettar/otlet9/jatek/nyari.htm

2. Drámapedagógiai játék: jobbra-balra-előre

A játék leírása: Körben állunk. A tenyerünket magunk előtt összetesszük, mint, amikor imádkozunk. A játékvezető kezdi, az összezárt tenyerével a tőle jobbra álló gyerek felé mutathat, vagy a tőle balra álló felé mutathat, vagy bárkire mutathat. A lényeges, hogy a különböző irányokba való mutatáshoz társul egy-egy szó is:

Jobbra mutatás: félek

Balra mutatás: nem félek

Bármely más gyerekre mutatás: imádkozom.

A kezdés után az a gyermek, akire rámutatott a játékvezető, folytatja a játékot valamilyen irányba a megadott szabály szerint. Megjegyzés: jó először próba köröket tartani: Mindenki csak jobbra mutat és mondja félek, a következő körnél mindenki balra mutat és mondja: nem félek, Majd bárkire mutathatunk csak jobbra vagy balra nem és mondjuk imádkozom.

3. Arcjáték

A gyerekek párokba rendeződnek. Az egyik az arckifejezésével próbálja megmutatni az elégedetlenségét, félelmét. A másik gyerek lesz a szinkronhangja. Félelemtől megriadt arc – Félek a vihartól stb. A párok cseréljenek szerepet.

1. Kötélpálya

Eszközök: Spárga, székek, asztalok, víz, vödör, füles kancsó.

A résztvevőket két csapatra osztjuk.

A játékvezető – hitoktató, elkészít egy akadálypályát a székekből és az asztalokból, majd kifeszít egy kötelet az akadálypálya mentén.

A csapatok feladata, hogy a fülén keresztül madzagra erősített, vízzel teli kancsót maguk után húzzák az akadálypályán. A játékos a pálya végén levő vödörbe beleönti a vizet, az üres kancsóval a pálya elejére fut és átadja a társának. Az megtölti vízzel és elindul vele a pályán. Minden csapatnak ugyanannyi idő álljon a rendelkezésére. Az a csapat a győztes, amelyik a legtöbb vizet gyűjti a vödörbe.

(Forrásanyag: Kollár Zsolt: Játékok könyve III. Szent Gellért Kiadó és Nyomba. 156 old.)

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

4. feladat

Keress 8 eltérést a két kép között! Karikázd be őket!

Instrukció: a 8 eltérés:

1. A felső rajzról hiányoznak a felhők.
2. A felső rajzról hiányoznak a madarak.
3. A felső rajzról hiányzik egy hal.
4. A felső rajzról hiányzik a vitorlás.
5. A felső rajzon a vitorla kisebb.
6. Az alsó rajzon az egyik tanítvány ruhája pöttyös.
7. A felső hajón a deszkák meg vannak rajzolva.
8. Az alsó rajzon van lent egy hosszú hullám.

A témához felhasználható énekek:

Református Énekeskönyv: 158. dics. Ha te meg nem tartasz
Dicsérvétek az Urat: 71. Szívem csendben-kánon
Dicsérvétek az Urat: 156. Mi segítségünk-kánon